

Byggjum brú

frá grunnskóla til framhaldsskóla

Unnið af

Helgu Hauksdóttur, fræðslusviði Akureyrarbæjar
Sigríði Ástu Hauksdóttur, Menntaskólanum á Tröllaskaga

Grunnskólar á Norðurlandi eystra
Framhaldsskólar á Norðurlandi eystra
2020

Inngangur

Markmið

Markmið upplýsingaflæðis á milli grunnskóla og framhaldsskóla er að auðvelda nemanda að hefja nám á nýju skólastigi. Margir nemendur hafa þurft á aðstoð að halda í gegnum grunnskólagöngu sína. Sumir hafa fengið beina aðstoð í tengslum við nám og námsefni oft verið lagað að þörfum hvers einstaklings. Margir nemendur með annað upprunamál en íslensku hafa fengið aðstoð við nám og hugtakaskilning en mörg hugtök sem nemendur þurfa að skilja í námi sínu eru flókin og ekki hluti af daglegum orðaforða nemenda; svokallaður **námsorðaforði** (e. *academic vocabulary*). Aðrir hafa fengið aðstoð og leiðbeiningar í tengslum við líðan sína, félagslega stöðu eða aðra þætti sem viðkomandi nemandi hefur þurft á að halda.

Til þess að skólaskipti nemanda, úr grunnskóla og í framhaldsskóla, verði sem auðveldust og ánægjulegust fyrir viðkomandi er mikilvægt að ekki verði rof á þjónustu við þá einstaklinga sem á aðstoð þurfa að halda. Það á við um alla þætti hins mannlega lífs, s.s. í tengslum við námslega getu, íslenskukunnáttu eða líðan og félagsleg samskipti. Þess vegna er öflugt og skilvirkt samstarf grunn- og framhaldsskóla svo mikilvægt.

Með skilvirkum samskiptum og upplýsingum á milli starfsfólks grunn- og framhaldsskóla er unnt að flýta fyrir því að kennarar og námsráðgjafar framhaldsskólans kynnist nýjum nemanda, þörfum hans, væntingum, styrkleikum og veikleikum. Þannig verði ekki rof á þeirri aðstoð og viðeigandi stuðningi sem nemandi þarf á að halda. Skriflegar upplýsingar um stöðu nemanda, greiningar og annað mat sem framkvæmt hefur verið í grunnskóla er eign viðkomandi. **Með skriflegu samþykki forráðamanna nemanda er grunnskóla heimilt að afhenda framhaldsskóla þau gögn sem koma að gagni við skólaskil. Forráðamenn skulu vita hvaða gögn það eru sem send eru á milli skóla. Ef slíkt skriflegt samþykki liggur ekki fyrir er það á ábyrgð forráðamanna að afhenda þau gögn sem hann kys að framhaldsskóli hafi aðgang að.**

Samvinna forráðamanna og skóla

Flestir forráðamenn þekkja vel til samskipta við grunnskólann en ef til vill síður við framhaldsskólann. Nauðsynlegt er að starfsfólk grunn- og framhaldsskóla hvetji þá til að hafa samband við stjórnendur, námsráðgjafa eða kennara ef upp koma áhyggjur, eitthvað er óljóst eða ef þeir vilja ræða um stöðu nemandans. Á heimasíðum skólanna má finna netföng starfsfólks og símanúmer viðkomandi skóla.

Samvinna kennara grunn- og framhaldsskóla

Kennarar eigi samvinnu milli skólastiga t.d. með sameiginlegum menntabúðum grunn – og framhaldsskóla. Ákveðnir skólar sem eru hvorir á sínu skólastigi, grunnskóli og framhaldsskóli með svipaða staðsetningu verði samvinnuskólar. Þannig getur verið um að ræða einn framhaldsskóla og einn eða fleiri grunnskóla. Skipulag samvinnunnar er í höndum skólanna sjálfra en æskilegt að það taki til starfshátta og kennslufræðilegra nálgana í starfi skólanna á báða bóga. Þannig geti komið til álita að prófa „skiptikennslu“ milli skólastiga og aðrar leiðir til að auka gagnkvæman skilning og samvinnu milli skólastiga, eins og best hentar á hverjum stað.

Túlkþjónusta

Þeir forráðamenn sem ekki treysta sér til að bera upp erindi við kennara eða starfsfólk skóla á íslensku þurfa að hafa vitneskju um rétt til túlkþjónustu. Alþjóðastofan á Akureyri er með lista yfir túlka sem hægt er að kalla til aðstoðar. Hver framhaldsskóli sér um að greiða fyrir túlkþjónustu í samskiptum við foreldra ef á henni þarf að halda. Mikilvægt er að forráðamenn og skóli eigi samskipti án þess að hætta sé á misskilningi eða að upplýsingar séu ekki veittar vegna erfiðleika með tungumál. Í slíkum tilvikum eru túlkar okkur nauðsynlegir. Upplýsingar um Alþjóðastofu: <https://www.akureyri.is/is/thjonusta/velferd-og-fjolskyldan/althjodastofa>

Heimasíður framhaldsskóla á Norðurlandi eystra

Framhaldsskólinn á Húsavík: <http://fsh.is/>

Framhaldsskólinn á Laugum: <https://laugar.is/>

Menntaskólinn á Akureyri (MA): <https://www.ma.is/>

Menntaskólinn á Tröllaskaga: <https://www.mtr.is/>

Verkmenntaskólinn á Akureyri (VMA): <https://www.vma.is/>

Byggjum brú frá grunnskóla yfir í framhaldsskóla

Hlutverk grunnskóla við skólaskil

- Almennur undirbúningur. Hvaða framhaldsskólar eru á svæðinu okkar, hvernig eru reglur um námsárangur og innritun
- Fylgjast með innritun nemenda og aðstoða þá sem á þurfa að halda við rafræna skráningu
- Benda á og skoða hvaða upplýsingar eru til um framhaldsskóla á öðrum tungumálum. Kynna slíkt fyrir þeim nemendum og foreldrum sem á þurfa að halda.
- Þjóða þeim nemendum/foreldrum sem eru óöruggir eða leitandi í sérstakar heimsóknir í framhaldsskóla til skrafs og ráðagerða.
- Samræmt eyðublað skólaskil (sem getur verið rafrænt) þar sem kennarar/námsráðgjafar geta skráð valda þætti um stöðu nemenda; sterkar hliðar, nauðsyn á aðstoð o.fl. Ath. þó sérstaklega lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga nr. 90/2018, lög um grunnskóla nr. 97/2008 og lög um framhaldsskóla nr. 92/2008.

Hlutverk framhaldsskóla við skólaskil

- Mikilvægi þess að upplýsingar um skólastarf og alla þá þjónustu sem í boði er í framhaldsskóla séu aðgengileg á vef; jafnvel sem eitt heildarskjal (eða sýnileg undirsíða/flipi á heimasíðu) sem auðveldar foreldrum leitina, s.s. um skólagjöld, mötuneyti, þá aðstoð sem er í boði o.fl.
- Móttökuáætlun og upplýsingar um fyrstu skóladaga sé gerð sérstaklega sýnileg á vef hvers skóla, fyrir sumarfrí.
- Upplýsingar um skólastarf séu til á fleiri tungumálum en íslensku, s.s. ensku og pólsku.
- Upplýsingar til nemenda séu sýnilegar í skólanum á upplýsingaskjá eða heimasíðu s.s. um atburði/heimsóknir, kynningar, félagslíf, matseðil, viðveru t.d. hjúkrunarfræðings, sálfræðings o.s.frv.
- Kennarar framhaldsskóla vinni að því að koma upp sameiginlegum vef þar sem hægt sé að safna saman vefslóðum, hugtakaskýringum, aðlöguðu eða þýddu námsefni o.fl. fyrir nemendur sem hafa íslensku sem annað tungumál.
- Athuga möguleika framhaldsskóla á „opnum tímum“ í lok skóladags eða heimanámstímum, þar sem nemendur hefðu tækifæri til að ráðfæra sig við kennara, fá aðstoð við heimanám eða spyrja um eitthvað sem er óljóst í náminu. Nemendur með íslensku sem annað mál, sérstaklega hvattir til að mæta. Slíkir tímar gætu farið inn sem einingar upp í frjálst val nemenda.

Skólaskil grunn – og framhaldsskóla tillögur að upplýsingum milli skólastiga

<p style="text-align: center;">Upplýsingar um nemanda sem hefur íslensku sem annað tungumál</p>			
<p>ATH. liggja þarf fyrir skriflegt samþykki fyrir miðlun upplýsinga og ganga milli skólastiga þegar þessi tilfærsluáætlun er fyllt út.</p>			
<p>Fyrri búseta Land sem ég er fædd/ur í</p>			
<p>Ég hef búið í þessum löndum</p>			
<p>Ég kom til Íslands árið</p>			
<p>Fjölskylda Foreldrar mínir eru báðir erlendir - frá þessum löndum</p>			
<p>Annað foreldri mitt er íslenskt en hitt er frá</p>			
<p>Tungumál Móðurmál mitt er</p>			
<p>Móðurmál foreldra minna er</p>			
<p>Ég tala þessi tungumál</p>			
Ég hef lært dönsku í grunnskóla	já	nei	
Ég fékk kunnáttu í móðurmáli mínu metna í stað dönsku	já	nei	
Ég fékk íslenskukennslu í dönskutímum í grunnskóla	já	nei	
Ég hef fengið kennslu í móðurmáli mínu eftir að ég flutti til Íslands	já	nei	
Ef já:	Hjá kennara eftir skólatíma	Foreldrar mínir hafa kennt mér	Í fjarkennslu/gegnum netið
<p>Aðstoð með íslensku í grunnskóla Já, ég var með sérstaka aðstoð í íslensku</p>			
Í 8. bekk	Í 9. bekk	Í 10. bekk	

Námsefni Ég hef verið með sama námsefni og bekkurinn minn í öllum námsgreinum	Já	Nei
Ef nei: Ég hef verið með annað námsefni en bekkurinn minn í:	_____ íslensku _____ í ensku Í öðrum námsgreinum: _____	_____ í stærðfræði _____ í lesgreinum _____
Samskiptaleiðir við forráðamenn Forráðamönnum mínum finnst best að hafa samskipti við skólann:	_____ í síma _____ á fundum og þá þannig: _____	_____ í tölvupósti _____ á annan hátt
Túlkþjónusta Forráðamenn mínir þurfa að hafa túlk á fundum í skólanum	Já	Nei
Forráðamenn mínir hafa oftast haft sama túlk á fundum í grunnskólanum og vilja gjarnan hafa hann áfram. Nafn túlks: _____		
Annað sem þú vilt koma á framfæri:		

Staður og dagsetning

Undirskrift nemanda

Undirskrift forráðamanns

Samþykki fyrir miðlun upplýsinga og gagna milli skólastiga

Nafn nemanda:	Kennitala:
Nafn grunnskóla sem flytur gögnin:	
Framhaldskóli sem fær gögnin:	
Forsjáraðili:	Kennitala:
Forsjáraðili:	Kennitala:

Framhaldsskólar starfa samkvæmt lögum nr. 92/2008 um framhaldsskóla og þeim reglugerðum sem eiga stoð í þeim lögum, t.d. reglugerð nr. 230/2012 um nemendur með sérþarfir í framhaldsskólum, sem og aðalnámskrá framhaldsskóla. Skrefið frá grunnskóla og yfir í framhaldsskólann getur reynst mörgum erfitt og því skiptir miklu máli að brúa bilið þar á milli sem best svo nemendur fái áfram allan þann stuðning og þá þjónustu sem þeir þurfa svo námið gangi sem best. Samkvæmt Aðalnámskrám Grunn- og Framhaldsskóla (2011) er eitt helsta markmið samstarfs milli skólastiga að tryggja samfellu í námi, stuðla að velferð nemenda og miðla upplýsingum.

Í lögum nr. 92/2008 um framhaldsskóla kemur fram að framhaldsskólar skulu hlutast til um að nemendur sem þurfa á sérstökum stuðningi að halda fái þann stuðning og viðeigandi kennslu samkvæmt fyrirliggjandi upplýsingum sem skólinn hefur fengið í tengslum við innritun nemenda. Þar af leiðandi er mikilvægt að allar upplýsingar sem skipta skólagöngu nemenda máli berist til (**XXX NAFN FRAMHALDSKÓLA**).

Eins og fram kemur í reglugerð nr. 230/2012 um nemendur með sérþarfir í framhaldsskólum (athugið að nemendur með sérþarfir teljast þeir nemendur sem eiga erfitt með nám sökum sértækra námerfiðleika, tilfinningalegra eða félagslegra erfiðleika og/eða fötlunar) bera foreldrar ábyrgð á því að veita framhaldsskóla allar nauðsynlegar upplýsingar um sérþarfir ólögráða barna þeirra. Slík upplýsingagjöf liggur til grundvallar mati á þörf fyrir stuðning í námi og er forsenda þess að framhaldsskóli geti veitt viðeigandi þjónustu. Einnig skulu foreldrar koma á framfæri upplýsingum til framhaldsskóla um breytingar á högum og aðstæðum barna þeirra sem kunna að skipta máli fyrir námsframvindu, ástundum, líðan og hegðun nemanda.

Einn liður í starfi (**XXX NAFN FRAMHALDSKÓLA**) í að fylgja þessum lögum og markmiðum eftir og veita góða og einstaklingsmiðaða þjónustu, er markviss móttaka og úrvinnsla á mikilvægum upplýsingum um nemendur. Viðkomandi kennurum í framhaldsskólum er jafnframt greint frá sérþörfum nemenda ef þær eru taldar getað hamlað nemandanum í tiltekinni námsgrein. Án fyrrgreindra upplýsinga getur reynst erfitt að veita áfram samfellda þjónustu á einstaklingsgrundvelli.

Á þessu eyðublaði lýsir nemandinn og forráðamenn því yfir hvort þeir séu samþykkir aðgreindum vinnsluáðgerðum framhaldsskólans á persónuupplýsingum barna þeirra. Þetta varðar móttöku,

geymslu og úrvinnslu upplýsinga og greininga og annarra gagna sem fylgja nemandanum á milli skóla. Undirritaður forráðamaður tekur með þessum hætti afstöðu til þess hvort framhaldsskólanum sé heimilt að veita viðtöku, varðveita og vinna með þær upplýsingar sem nemandanum fylgir og staðfestir hér með þá afstöðu sína með undirritun sinni.

Flutningur á gögnum/greiningum nemanda til framhaldsskóla

Samþykkir þú að fyrrverandi skóla nemandans sé heimilt að afhenda skimanir, greiningar og skýrslur sérfræðinga sem mikilvægar eru til að ná sem bestri samfellu nemandans í námi?	Já	Nei
Samþykkir þú að fyrrverandi skóla nemandans sé heimilt að afhenda önnur gögn sem mikilvæg eru upp á samfellu nemandans í námi?	Já	Nei

Miðlun upplýsinga til kennara innan framhaldsskólans

Samþykkir þú að upplýsingum um þær sérþarfir barns þíns sem hamlað gætu í námi sé komið áfram til þeirra kennara sem vinna með nemandanum hverju sinni?	Já	Nei
---	----	-----

Þær upplýsingar sem hér eru veittar eru geymdar á öruggum stað og ekki notaðar í öðrum tilgangi en til að staðfesta samþykki forráðamanns.

_____ er ábyrgðaraðili vinnslunnar og mun fylgja gildandi
(nafn framhaldsskóla)

lögum nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga við meðferð gagnanna. Athygli er vakin á því að heimilt er að draga gefið samþykki til baka hvenær sem er og skal það gert skriflega á þar til gert eyðublað. Afturköllun samþykkis skal ekki hafa áhrif á lögmæti vinnslu á grundvelli samþykkis fram að afturkölluninni, sbr. 3. mgr. 10. gr. laga nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Persónulegar upplýsingar eru ekki sendar til þriðja aðila án leyfis forráðamanna nemanda undir 18 ára eða lögráða nemenda og eru þær varðveitt sem trúnaðarmál.

Samþykkisyfirlýsing þessi er í samræmi við ákvæði laga nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

Staður og dagsetning

Undirskrift forráðamanns

Undirskrift nemanda

Tillaga að rafrænum skólaskilum milli grunn – og framhaldsskóla

2/26/2020

Skref til framtíðar

Skref til framtíðar

Spurningalisti sem hluti af tilfærsluáætlun nemenda úr grunnskóla í framhaldsskóla.

Markmiðið er að veita raunhæfar upplýsingar um nemendur milli skólastiga. Áhersla er lögð á að nemendur skrái inn upplýsingar um stöðu sína með foreldrum, forráðamönnum og/eða fagfólki í grunnskóla.

ATH. liggja þarf fyrir skriflegt samþykki fyrir miðlun upplýsinga og ganga milli skólastiga þegar þessi tilfærsluáætlun er fyllt út.

* Áskilið

1. Dagsetning þegar útfyllt *

Dæmi: 7. janúar 2019

2. Nafn nemanda *

3. Kennitala *

4. Líkur grunnskóla frá (nafn skóla) *

5. Hverjir eru styrkleikar þínir ? *

2/26/2020

Skref til framtíðar

6. Hvaða námsgreinar eru í uppáhaldi hjá þér og afhverju?

7. Námsaðstoð í grunnskóla *

Merktu aðeins við einn valkost í hverri línu.

	Já	Nei
Hefur þú fengið aðstoð frá námsráðgjafa í skólanum?	☐	☐
Hefur þú fengið aðstoð í námsveri skólanum?	☐	☐
Hefur þú fengið aðstoð frá sérkennara í skólanum?	☐	☐

Greiningar

8. Hér eru skráðar upplýsingar um þær greiningar sem nemandi hefur sem kunna að hafa áhrif á nám og námsframmistöðu, hegðun, líðan og félagsleg tengsl.

2/26/2020

Skref til framtíðar

9. Hvernig aðstoð (ef einhverja) telur þú þig þurfa þegar þú kemur í framhaldsskóla?

*

Merktu aðeins við einn valkost í hverri línu.

	Mikla aðstoð	Stundum aðstoð	Litla aðstoð	Enga aðstoð
Við námið	☐	☐	☐	☐
Í samskiptum við aðra	☐	☐	☐	☐
Við annað	☐	☐	☐	☐

Félagsleg tengsl

10. Við hverja áttu samskipti? *

Merktu aðeins við einn valkost í hverri línu.

	Oft	Stundum	Sjaldan	Aldrei
Bekkjafélaga	☐	☐	☐	☐
Nánustu fjölskyldu	☐	☐	☐	☐
Vini	☐	☐	☐	☐
Frændfólk	☐	☐	☐	☐
Vil vera ein/n	☐	☐	☐	☐

11. Tekur þú þátt í félagsstarfi/tómstundum? ef svo þá hverju?

Líðan

2/26/2020

Skref til framtíðar

12. Hverning líður þér í skólanum? *

Merktu aðeins við einn valkost í hverri línu.

	Oftast	Stundum	Sjaldan	Aldrei
Glaður/glöð	☐	☐	☐	☐
Kvíðin/n	☐	☐	☐	☐
Hrædd/ur	☐	☐	☐	☐
Stressuð/stressaður	☐	☐	☐	☐
Ánægð/ur	☐	☐	☐	☐
Óörugg/ur	☐	☐	☐	☐
Feimin/n	☐	☐	☐	☐

Umsögn -
stutt
greingargerð

Hér kemur umsögn um nemandann frá kennara, náms- og starfsráðgjafa eða þeim aðila innan skólans sem þekkir best til hans. Nafn þess sem gerir greingargerðina og tengsl við nemandann komi fram.

13. Æskilegt er að fá sem besta mynd af því hvar nemendur eru staddir í námi sínu og sérstaklega nemendur sem ekki uppfylla námsmarkmið 10 bekkjar eða hafa haft aðlagað námsefni í einhverjum greinum. *

14. Nafn þess sem fyllir út *

2/26/2020

Skref til framtíðar

15. Tengsl við nemanda *

Merktu við allt sem við á.

- Umsjónarkennari
- Foreldri
- Kennari (annar en umsjónarkennari)
- Sérkennari
- Náms- og starfsráðgjafi
- Skólastjórnandi

Annað: _____

16. Eitthvað annað sem þú vilt koma á framfæri?

Þetta efni er hvorki búið til né stutt af Google.

Google eyðublöð

Tillaga að skólaskilum milli grunn – og framhaldsskóla á pappír

Gagnlegar upplýsingar við skólaskil

Nafn nemanda	kennitala	
Nafn grunnskóla		
Styrkleikar mínir í námi og utan skóla		
Uppáhalds námsgreinar mínar og ástæður þess		
Ég á erfiðast með þessar námsgreinar		
Ég hef fengið aðstoð frá námsráðgjafa í grunnskóla	já	nei
Ég hef fengið aðstoð frá sérkennara í grunnskóla	já	nei
Líðan mín í skóla á unglíngastigi hefur verið	Frekar góð	Frekar slæm
Ég er stundum kvíðin(n) eða óörugg(ur)	stundum/oft	sjaldan/aldrei
Annað sem ég vil koma á framfæri		

Dagsetning og undirskrift

ATH. liggja þarf fyrir skriflegt samþykki fyrir miðlun upplýsinga og ganga milli skólastiga þegar þessi tilfærsluáætlun er fyllt út.

Lög, reglugerðir og annað gagnlegt efni

Aðalnámskrá grunnskóla 2011

<https://www.stjornarradid.is/verkefni/menntamal/namskrar/#Tab0>

Aðalnámskrá framhaldsskóla 2011

<https://www.stjornarradid.is/verkefni/menntamal/namskrar/#Tab1>

Lög um persónuvernd nr. 90/2018

<https://www.althingi.is/lagas/nuna/2018090.html>

Lög um grunnskóla nr. 97/2008

<https://www.althingi.is/lagas/nuna/2008091.html>

Lög um framhaldsskóla nr. 92/2008

<https://www.althingi.is/lagas/nuna/2008092.html>

Reglugerð um nemendur með sérþarfir í grunnskóla, 585/2010

<https://www.reglugerd.is/reglugerdir/eftir-raduneytum/mennta--og-meningarmalaraduneyti/nr/16591>

Reglugerð um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í framhaldsskólum,

326/2016 <https://www.reglugerd.is/reglugerdir/eftir-raduneytum/mennta--og-meningarmalaraduneyti/nr/20065>

Reglugerð um nemendur með sérþarfir í framhaldsskólum, 230/2012

<https://www.reglugerd.is/reglugerdir/eftir-raduneytum/mennta--og-menningarmalaraduneyti/nr/17759>

Reglugerð um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum, 975/2018 <https://www.reglugerd.is/reglugerdir/allar/nr/1040-2011>

Stjórnsýslulög nr. 37/1993

<https://www.althingi.is/lagas/nuna/1993037.html>

Alþjóðastofan á Akureyri

<https://www.akureyri.is/is/thjonusta/velferd-og-fjolskyldan/althjodastofa>